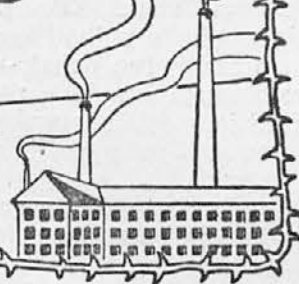

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA

Izhaja vsak
: petek. :

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih
ulicah št. 6.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtletna . . . „ 0.75
Posam. šte. „ 0.10

Štev. 44. V LJUBLJANI, dné 1. oktobra 1909. Leto IV.

Mi kot delavci rečemo: To načelo je res edino pametno in v socialistiškem duhu, ampak socialna demokracija ga je po našem mnenju vsaj pri nas prav malokrat izvajala. Če bi se bila jugoslovanska socialna demokracija vedno dosledno tega načela držala, ne bi danes imeli »narodnodelavskega« ropotanja in postavljanja.

Ampak jugoslovanska socialna demokracija je za prvo svojo nalogo smatrala boj zoper vero in cerkev. To se ne da utajiti, ljudje božji! Berite vendar vse letnike socialno-demokratskih listov in govore socialno-demokratskih agitatorjev po različnih shodih — tri četrtine in nič manj je samo grmenje proti krščanstvu in duhovščini. To pa ni socialistično. To ne kaže socialnega spoznanja, zmisla za socializem. Praktični socializem, če ga prav umevamo kot težnja po čim večjem dušnem in gmotnem blagostanju delavstva, veri in cerkvi ne nasprotuje. Kaj ima krščanska vera opraviti s tem, kakšen družabni red je najboljši za dosego omenjenega cilja! Nasprotno — krščanska vera le pospešuje vse dobro, kar k temu cilju vodi. Če bi bila mogoča komuniška država brez zasebne lasti, bi cerkev v njej svojo vzvišeno nalogo pravitko izvrševala kakor v sedanji družbi. Socialisti v »državi bodočnosti« — če bo — krščanske vere ne bodo mogli pogrešati, kajti socialisti bodočnosti bodo velikobolj pametni kakor sedanji, ki mislijo, da krščanstvo ni potrebno in da je človeška duša lahko zadovoljna z abotnostmi »Svobodne Misli« in njeno praznoto.

Mi nismo nikdar socialne demokracije izživljali, ampak smo bili proti njej vedno v silobranu. Naše načelo je res to, ki ga danes podarjajo goriški sodrugi: Le poštene in resnične ljudske stranke imajo pravico do političnega obstoja. Socialni demokratje naj bi se vedno po tem ravnali, potem bi zares mogle vse stranke, ki imajo zmisel za socializem, pravo socialno spoznanje, konkurirati medseboj v blagor in korist delavskih stanov! Trdno upamo, da še kdaj do tega pride. F. T.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo Vič-Glince uprizeri v nedeljo, dne 3. oktobra t. l. na vrtu g. Pavliča (pri Merčniku) na Glincah gledališko predstavo: Miklova Zala. Narodna igra v štirih dejanjih (desetih slikah). Po dr. J. Sketovi povesti spisal I. Jezeršek. — Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina: Sedeži I. vrste 1 K; II. vrste 70 vin.; III. vrste 40 vin. Stojišča 20 vin. — Pred začetkom igre: Uvodni govor o vsebini igre. — K obilni udeležbi vabi odbor. — Igra se ponavlja prihodnjo nedeljo, 10. oktobra t. l. ob istem času in na istem prostoru.

Socialno-demokratska vera.

Socialna demokracija se obnaša kakor fant, kadar se ženi: na vse načine poizkuša, da bi ga nevesta imela za pametnega, poštenega fanta, kar bi ga pa znalo v slabo luč spraviti, to pa izkuša skrbno zakriti. Socialna demokracija se kaže za edino pomočnico in varhinjo delavskih koristi, svoje brezverstvo, ki bi jo znalo pri krščanskih delavcih ob kredit pripraviti, to zakriva z znanim stavkom: vera je zasebna stvar. Socialisti vpijejo: mi nismo niti za, niti proti krščanstvu. Ta stvar nas nič ne briga; to naj vsak sam s seboj opravi; vsak naj veruje, kar hoče, to je njegova stvar.

Izkušnja uči, da je tako govorjenje sama barbarija, hinavščina, zakaj v resnici je socialna demokracija do mozga protikrščanska in protiverška. Če je socialnim demokratom vera zasebna stvar, zakaj pa pri vsaki priliki delavca krščanskega mišljenja zasmehujejo in blatijo, zakaj na krščanske delavce s tako silo pritiskajo in jih šikanirajo, da morajo pošteni delavci večkrat iz samega zbadanja in sekiranja od strani teh ljudi, svoje delo in službo pustiti, ker jim je življenje v družbi takih ljudi neznošno.

Vera je zasebna stvar; dobro, zakaj li mrgoli po socialističnih časopisih strupenih napadov na versko življenje, čemu to norčevanje iz katoliških naprav in bogoslužja. Vera je zasebna stvar; to je sama krinka, pod katero socialni demokrati krščanske delavce lovijo. Prepričan socialist tudi noče, da bi ga kdo imel

Socialno spoznanje.

Ljubljana, 1. oktobra.

Socialno spoznanje — zmisel za socialna vprašanja in za to, kar je socializmu bistveno — to je, česar nam žalibog še v marsikaterem oziru zelo manjka. In druga napaka je ta, če se človek ne dá voditi od treznega preudarka, marveč od strasti in slučajnega razpoloženja.

Prav odkrito priznamo, da vse socialne stranke v tem oziru nemalokrat grešijo, saj smo vsi ljudje in drugič, živimo vsi v podobnih krajevnih in časovnih razmerah. Ampak čisto brezdvomno je, da ima, kar se tega tiče, največ grehov na svoji grbi socialna demokracija in to seveda tudi v slovenskih deželah.

Jugoslovanski socialni demokratje se bridko pritožujejo nad znano N. D. O., tržaško vodo. Ljubi socialni demokratje, kdo pa je kriv, da je N. D. O. osvojila nekaj postojank v primorskih okrajih? Kdo drugi nego vi, ki ste z nečuvnim terorizmom vsikdar in povsod ovirali snovanje krščansko-socialnih delavskih organizacij?

Danes proglašate načelo: Edino prav je, da izgine kapitališki, stavkokazni in protiproletarski liberalizem in da si stojita nasproti le dve pošteni ljudski stranki — klerikalna, kakor ji vi pravite, in socialistična. Tako ste pravkar rekli, ko ste v Gorici menda sklenili, da se prihodnji terek ne udeležite ožjih volitev med S. L. S. in liberalci in slednje prepustite usodi.

Marijin otrok.

(Konec.)

Bila je takrat še lepa Sita, sveža, zaželjena, mlada žena; iz njenih oči lesketala je življenja sreča in ako je veselo smeje stala pod staro vinsko trto na dvorišču pred svojimi sosedomi, bilo je vedno poleg teh še tudi nekaj moških, ki so občudovali zvonki nje smeh, vitko njeno postavo . . . Najnevarnejši izmed vseh ji je bil mladi zakupnik, pri katerem je bil v službi njen mož.

Njegovi žareči pogledi ošinili so jo čestokrat poželjivo izza belih zaves njegovega okna. Pač se je bal togote in krasnega ljubosumnja Moranovega, kateri je svojo ženo oboževal; a njegova poželjivost je rasla od dne do dne — in ko je Morano težko oboel in je bolezen njegova zahtevala mnogo denarja, katerega uboga žena že ni imela nič več, tedaj je menil zakupnik, da je prišel pravi čas; poklical jo je v svojo sobo, zaprl vrata in ji ponujal denarja. Branila se je proti tej nesramnosti, a kaj ji je koristilo? — Končno je sprejela denar; rabila ga je vendar. Zdravnik ji je naročil, da

mora postreči bolniku s krepko juho in mesom. — — — Mož je ozdravel, ko pa je zvedel, s kako ceno je žena odkupila njegovo zdravje, izgnila je ljubezen do nje, zavrzel in zaničeval jo je.

Prišel je pijančevati in igrati — poprej tako dober in priden možak. Presedel je cele dneve in noči v krčmi, ko pa je prišel pijan domov, pretepal je ženo.

Samo ob sebi je umevno, da je izgnila tudi veselost iz obraza mlade žene. Cvetočna njena lica so upadla, in ako je iskala tolažbe pred podobo Matere Božje, vtil se ji je iz krasnih oči potok grenkih solza . . . Mladi zakupnik pa se ni več brigal zanjo. Izkušal se je iznebiti Morana, kajti ta ga je v smrtnem sovražstvu že večkrat pričakoval z nožem v roki; poslal ga je torej na deželo k čredam, da se reši tako pred njegovimi nevarnimi naklepi. A Moranov sklep je bil trden.

Nekega jutra je izgnil z nekaj ovcami, in več pastirjev, ki so bivali v obližju, trdilo je, da so videli Morana med banditi . . .

Mlada žena se je sklonila in pogledala dečka, ki je v misli zatopljen nepremično ležal

pred njenim ležiščem. Kaj vendar bo iz dečka, premišljevala je.

V tem trenutku pa je počil zunaj strel. Koj nato se je slišal peket konjskih kopit. Pepo je skočil po konci.

Kaj je to? Gotovo zopet napad roparjev? misli si in teče proti izhodu.

V divjem diru prihajalo je nekaj črnih poštav v mesečini po cesti mimo grobišča.

Za njimi množica kričečih pastirjev, kateri so s samokresi streljali za roparji.

Oni pa so se obrnili nazaj in istotako streljali na svoje preganjalce.

Sedaj je pridirjala množica proti dečku. Na čelu vsem drvil je na mogočnem žrebcu visokorasel divji možak. Na glavi je imel širokokrajni klobuk, obraz pa je bil poraščen z dolgo, črno brado.

»Sveta Marija — moj oče!« vzklikne Pepo prestrašen, a že je počil strel in kroglja iz puške očeta, ki ni izpoznal lastnega sina, je predrila prsi ubogega dečka in mlado življenje je preminulo na stopnjicah grobišča . . .

za vernega človeka, ker se tega sramuje. Vsi voditelji socialne demokracije, od Bebla doli do Antona Kristana, veliki in majhni, vsi poslanci, govorniki, pisatelji, agitatorji, so skoro sami bogotajci, svobodomislec, zapriseženi nasprotniki krščanstva in so na to tudi jako ponosni. Kder se je količkaj med socialisti gibal, obiskaval njihove shode, prebiral njihove časopise in liste, kder se je sploh med socialne demokrate izgubil, obrnil bo tudi kmalu vsemu verskemu življenju in cerkvi hrbet. Kdo je zadnjič na svobodomiselnem shodu najbolj kričal in razgrajal in se za brezverstvo pehal — Anton Kristan, ki je postal duša kranjske socialne demokracije, mož, ki je katoličanstvo že zdavnaj na kol obesil, se civilno poročil in svojih otrok niti krstiti ne pusti.

Bebel, ki po svojem vplivu vse druge socialistične kolovodje prekaša in katerega spisi so nekak socialistični evangelij, pravi v svoji knjigi: »Krščanstvo in socializem«, stran 16.: »Krščanstvo in socializem si nasprotujeta kakor ogenj in voda«. V svoji knjigi »Die Frau«, stran 373., govori: »Delavec, ki kanale čisti, in tako ljudi pred strupenim vzduhom varuje, človeški družbi več koristi, kakor duhovnik, ki s svojimi nadnaravnimi nauki ljudem glave meša«. List »Vorwärts« (1. junij 1892) je pisal: »Mi bi cerkev in duhovnike tudi tedaj napadali, ako bi bili duhovniki tudi najbolj vestni in najboljši ljudje«. Na shodu strokovnih društev v Kolinu leta 1905. je rekel sodrug Legien med drugim: »Naši ljudje nimajo nobene vere, ker so preveč pametni«. Tako izgleda socialno-demokratska vera v resnici. Zato pa, delavci, ki imate še kaj verskega čuta v sebi, ven iz demokratskih delavskih in strokovnih društev, ki so smrt vsakega verskega življenja. Socialisti že 30 let vprijejo, da bodo delavska vprašanja rešili v korist delavskim stanovom, pa namesto uspehov, vidimo, da postaja stvar še bolj zamotana in da se sovraštvo in odtujenost med posameznimi stanovi še bolj širi.

Kdor krščanstvo zameta, zameta fundament, na katerem stoji ves družabni red na svetu. Zato pa socialna demokracija teh vprašanj ne bo nikoli rešila. Z vpitjem, zabavljanjem, podiranjem, se delavsko vprašanje ne bo rešilo! Zato, krščanski delavci, na noge! Okle-nimo se »Jugoslovanske strokovne zveze«, ki se je pred par dnevi osnovala in ki bo našo delavsko organizacijo na jugu oživila, prerodila in jej nova pota odprla v prid vsem delavskim stanovom. Delavsko vprašanje, vprašanje lačnih, zatiranih, to bo rešila krščanska organizacija, ali pa sploh ne bo rešeno.

Tobačno delavstvo.

Med spomenicami, ki jih je vložila naša krščanska tobačna delavska organizacija, je najtemeljitejša ona naše ljubljanske tobačne tvornice. Nas zelo veseli, da ravno naše delavstvo tako dobro pozna svoje težnje. Veseli tembolj, ker se v spomenici zrcali delo naše najstarejše tobačne organizacije.

Petintrideset let v tvornici. Redek jubilej je praznovala te dni naša somišljenica Ana Čretnik. Dela že 35 let v ljubljanski tobačni tovarni. Naši vrli somišljenici iskreno čestitamo k redki obletnici.

Z lastnimi močmi.

Vič-Glince. Z Bogom začni vsako delo, pa bo dober tek imelo. Ravna se po tem lepem, krščanskem nasvetu je storilo prvo ljubljansko konsumno društvo v svojem napredku nov korak z ustanovitvijo podružne prodajalne na Glincah. Z Bogom so začeli svoje novo, važno delo. Pred otvoritvijo so bili mnogoštevilni člani pri sv. maši, preskrbeli so, da se je poslopie prodajalne blagoslovilo in prvi skupiček so darovali za cerkev svojega patrona sv. Antona na Viču. Podjetje, ki se začne z Bogom, podjetje, katero vodijo vestni katoličani, mora uspevati, mora pridobivati vedno bolj naupanju. In to se že opazuje nad našim konsumom. Tam pa, kjer se zbirajo člani sili sovraštva do Boga in cerkve, katerega so si nasrkali iz »Napreja«, »Rdečega Praporja«, »Naroda« itd., in kjer vrhu tega še imajo prodajalko gosposodično, ki svojemu detetu milosti sv. krsta ne privošči, tam najbrž blagoslova in uspeha ni pričakovati. Naš konsum je mnogim na poti. Kakor so pred otvoritvijo gotovi ljudje nagajali, tako tudi sedaj še ne morejo skriti svoje zelene zavisti. Včeraj so pošiljali v prodajalno svoje otroke brez knjižic in legitimacij, misleč, da bodo tako našo vestno prodajalko spravili na led in jo tako po tem ovadili, da prodaja blago

tudi neudom. So to prijatelji delavstva, ki bi si rado na pravičen način zljajšalo svoj stan! Le nagajajte in nasprotujte nam, s tem nehote podpirate našo stvar, naše delovanje!

Iz Preske. V nedeljo, dne 26. avgusta, je imelo delavstvo tukajšnjih tvornic dobro obiskan shod. Zbralo se nas je skupaj nad 200 delavcev in delavk. Na shodu sta govorila gosпода Nepomuk Gostinčar in tovariš Čebulj iz Jesenic. Prvi govornik je razmotrival razne stvari, kako delujejo naši poslanci v državnem in deželnem zboru. In da delujejo na vso moč na to, da bi prišli tudi delavci v deželni zbor in občinske zastope, kar jih vljudno prosimo, naj ne mirujejo prej, da se to uresniči, kar delavci že dolgo želimo. Tovariš Čebulj je pa delavstvo vzpodbujal, naj se krepko organizira v svojih društvih, če si hoče priboriti boljših razmer. In da bi bila ta lepa dvorana ob vsaki društveni prireditvi nabit polna, zlasti sedaj v zimski sezoni, bodite agitatorji vsi delavci in delavke kakor tudi za dobro časopisje. Med tem posebno za »Našo Moč«, ker je edini slovenski delavski časopis in naj ne bo delavca in ne delavke, ki bi ne bil naročnik ali naročnica, in ravno tako tudi naj bode vsak in vsaka dopisnik »Naše Moči«. Končno smo vsi enoglasno dali zaupnico vsem poslancem S. L. S. Kličemo jim, naj ob vsakem zasedanju zahtevajo pravic delavstvu!

Med brati in sestrami.

Iz Idrije. Kako pogubne so posledice tistega slepega liberalno-demokratskega terorizma, ki se eje globok zajedel v ljudi, ki so izgubili vsak smisel za kaj pametnega in dobrega, ki delajo povsod za interese klike ali za osebno korist; in to so ravno naši liberalci in sociji; skozi leta in leta so se ti ljudje zagrizli vedno bolj, dokler niso prišli popolnoma ob pamet; slepo drve naprej in vseeno jim je, če tudi razderejo tudi še tako dobro stvar, samo da bi podaljšali življenje svojih kliki in bi radi otrovali še tisto, kar je zdravo in še nima skisanih možgan kakor jih imajo naši liberalci in sociji. To se je videlo na zadnjem demokratskem shodu, ki se je vršil z dnem 22. septembra v pivarni »pri črnem orlu«. Vseh udeležencev je bilo približno okrog dvesto, med drugimi je bilo več frakarije, tudi nekaj devic v srpanu in pa zagrizenci, ki jih je pri nas jako veliko in so pripravljene izvrševati tisto, kar so delali njihovi bratci v Barceloni. Shod otvori Brus Tomaž ter podeli besedo sodrugu Štrausu. Takoj začne govoriti ali pravzaprav brati; prebere nekaj resolucij, ki pa na poslušalce niso imele nobenega efekta, dokler se ni spraval na šolsko vprašanje ter zahteval, da naj se odvzame honorar, ki se plačuje uršulinkam in namesto uršulink naj se nastavi posvetne učiteljice; to je pa navdušilo poslušavce in čuli so medklici in sicer tako nedostojni, da jih še objavimo ne, in taki medklici so trajali cel čas, dokler je trajal shod; drugi govornik Kristan ne pove nič novega, ampak kliče žveplo in ogenj na klerikalce, zlasti slomškarija ga jezi; tudi Terseglav mu ne gre več iz glave. Potem je začel hvaliti svojo stranko, ki je najboljša boriteljica proti kapitalizmu, povedal pa ni, da gredo socialni demokrati voliti največje kapitalste, kajti imamo dokaze za to. Nadalje hvali, da je delavstvo oziroma rdečkarstvo velik pijonir izobrazbe, v tistem trenutku pa iztrže iz rok enemu naših listek, ki si je zapisaval sproti kakšno zanimivo stvar, kakor je že v navadi na takem shodu ter je brž nesel Štrausu, in je ta pijonir izobrazbe bil prav zadovoljen, češ da ne bo mogla »Naša Moč« nič pisati o shodu, ki se je kaj klavrno vršil. Ko smo se vračali iz dvorane, so se nekateri pijonirji izobrazbe pokazali s tem, da je dobil eden naših nekaj prav krepkih in s tem so pokazali, kaj znajo. Čudno je pa, da ni nikdar videti kakega zastopnika od vlade na takem shodu, dasi je zadnjič na našem shodu, ki smo ga imeli pri Didiču, bil navzoč; in vendar je bolj varno na naših shodih, kajti mi še nikdar nismo nobenemu trgali listkov iz rok, kakor to delajo rdeči pijonirji izobrazbe. Iz tega shoda se je videlo, da so mahali le po uršulinkah, niso pa njim nič mar delavski interesi.

Idrija. V idrijskih novicah »Slovenca« smo čitali, da se je idrijski liberalni župan za kratko dobo odslovil od svojega občinskega uradovanja in nadomestil najzadnejšega liberalnega odbornika za svojega namestnika in s tem prezrl socialno-demokratskega župana, kar se nam zdi grozno zasramovanje. Ni nam Bog vedi kako simpatičen, vendar naš sotrpin rudar je, in naša sveta dolžnost je, da se nekoliko zavzamemo zanj, ker to preziranje pada tudi na nas rudarje, ampak ne le na nas rudarja, tudi na one osebe, ki so mu glasove dali za podžupana

in na celo jugoslovansko socialno demokracijo. Pač žalostno, da nihče s prstom ne zgane. Kakšen je tak pastir, ki pripusti drugemu pastirju, da dela z njegovo čredo, kar se mu poljubi. (Mu jo je pač izročil v varstvo.) To razsojite dragi čitatelji sami! Značilno pa je za župana samega, ki je s tem zopet pokazal, da se ne zaveda svojih dolžnosti na županskem stolu, za kar smo mi mnenja, da župan je le za to izvoljen iz sredine odbornikov, da čuva sklepe in predpise, kakor tudi volivne zapisnike. Pač res pomilovanja vredni smo rudarji in meščani, da se z nami igra, kakor se kakemu poljubi, in sramoto za sramoto uživamo. Raditega bi svetovali podžupanu, ako je le količkaj zaveden, bi moral storiti potrebne korake na dostojnih mestih z vsemi onimi možmi, ki so mu glasove dali in če je treba tudi s širšimi krogi in s tem sebi in svojim sotrpinom izvojeval čast, ker razvidno pač mora biti, da smo sami sebi pripušeni, drug nam ne bode pomagal.

Idrija. Za šolsko izobrazbo smo edino mi, tako vprijejo na shodih in pišejo po časnikih naši socialni demokrati. Da je temu ravno nasprotno, nam kaže sledeči zgled. Ivan Podobnik, rudar v pokoju, sedanjí blagajnik v mokraskem konsumu, pristni socialni demokrat, kateri dviguje v pivarni za osemrazrednico na c. kr. ljudski dekliški šoli, prosi za svojo hčerko, da bi jo izpustili iz šole. Ista je dovršila šole 4. razred in je stara šelē 12 let; vzrok navaja ta, da bi pomagala doma materi. Ali je opravičen ta vzrok, pogledimo! Imenovani ima samo tisto hčerko in enega sina, kateri pa pojde te dni k vojakom; no, potem je pa res veliko dela doma, da ga ne more sama mati opravljati. Ako bode deklet iz šole izpuščeno, potem bode pa še več časa za opravljanje po hišah. Kako more potem reči socialni demokrat, da je za šolsko izobrazbo, ko še svoji edini hčerki ne privošči šolske izobrazbe.

Iz Most. Liberalne cvetke. Ljudje pravijo, da hodijo ponoči fantje pod okna. Ali pri nas v Mostah in na Selu je pa ravno narobe. Da liberalci vzgajajo »nočne sove« o tem ni nikakega dvoma. Ali da se tako daleč predrznejo, da hodijo poslušati pod okno, to je preveč. Že parkrat smo opazili, kadar ima odbor »Slov. katol. izobrazb. društva« sejo, ali je pevska vaja, — pod oknom sove, ki vlečejo na ušesa kaj se govori. Za danes prizanesemo, ako pa bomo še enkrat opazili te liberalne cvetke pri prisluškovanju, pridemo s polnimi imeni na dan.

Iz Trsta. Veselo znamenje je, da so se začele tudi ženske zanimati za javno društveno življenje in pa tudi za njih stanovske interese. Skrajni čas je že, da se ženstvu odpomore, da se tudi poskrbi za žensko izobrazbo, za ženski napredek. Mnogi so mnenja, da ženska ni za javnost. O tej stvari ne nameravam tu svojih misli razmotrivati; pač pa moram reči, če bi bila ženska res za javnost nesposobna, sposobna mora biti za vzgojo istega, ki bo sposoben, ki bo živel, ki bo delal za javnost; to je, za svojega otroka. Ali se ne najde možkih, ki so tudi nesposobni za javnost, in če delajo v javnosti, podirajo to, kar drugi zidajo, in njegova nesposobnost tiči premnogokrat ravno v nesposobni vzgoji, ki jo je imel od svoje matere. Ali se ne najde že v tretjem in četrtem razredu pokvarjene otroke, ki eden drugega še bolj pokvarijo, in odkod to? Ali ni morda njihova domača vzgoja taka, pri kateri največ sodeluje nevedna mati. Še isto malce krščanske izobrazbe, katero je poprej imela, izgubila jo je pri svojem brezverskem možu. Ko bi bila poprej bolj utrjena v krščansko-narodnem prepričanju, bi ji tega prepričanja ne odnesla tako hitro vsaka sapa, tako pa najprvo opusti dolžnosti do Boga in cerkve, potem še svoj materni jezik. Koliko je v Trstu slovenskih mater, njih otroci pa govore le italijanski jezik, in naše slovenske otroke zaničujejo in s »ščavo« psujejo. Ali je čudno, če se to godi? Le pogledite pri priložnosti ob nedeljah v naše mestne večje cerkve in videli bode, da isti prostor pod koram, ki so ga nekdaž zavzemali možje in mladeniči, zavzemajo ga zdaj dekleta, ki niti pred Najsvetejšim kolena ne vpponejo, dočim je po sredi cerkve polno praznega. Če one zdaj pod korom postajajo, ali je mogoče, da bi pozneje svoje otroke pred oltar vodile? Ali se je čuditi, da v župniji, ki šteje nad 50.000 duš, niti 50 otrok ne našteješ pri blagoslovu ali drugi službi božji. Akoravno je ženska slabejši spol, vendar je treba, da bi bila v krščansko-narodnem duhu boljše vzgojena, da bi se ji tega prepričanja tako zlahka ne vzelo. Kakor sem sama prepričana, na primer: da, ko začne njen sin šolo pohajati, in ko se je že nekoliko navzel brezverskih nauk svojega učitelja, da jih potem doma pripoveduje, mati mu jih pa odobruje, ker v njih spozna le učenost svojega sina, in je še po-

nosna na to. Marsikdo bi rekel: seveda, saj ženske vse rade verjamejo, naj se jim natvezi kar hoče. Jaz bi rekla, da v tem oziru niso možki nič boljši. V dokaz so nam tisoči socialnih demokratov, ki slepo slede svojim voditeljem in svoj težko zaslužen denar nosijo v njihove nikdar nenasitne župe, ne da bi od tega kaj koristni imeli. Mnogi so od drugih zapeljani, da sledijo zmotam, ki se dajo drugače odpraviti kakor le po vzgoj v katoliških načelih. Žensko treba rešiti, nji je treba vcepiti pravo naziranje v krščansko-narodnem duhu, potem šele je upati boljše bodočnosti, ko se bo mladina že doma navajala h krepostnemu življenju. Zato raj so tudi nam potrebne organizacije, in sicer za vsako starost in za vse sloje brez izjeme, ker izjema bi mogla le škodovati skupnosti. Zato raj organizirajte se vse, raznih poklicev, po raznih odsekih. Organizirajte se pa le po katoliško-narodnih društvi. Ker pa vidim, da je tu med Vami največ služkinj, Vas opozarjam, da si kmalu omislite svoj strokovni odsek, v katerega morate vse vstopiti. Priporočam Vam tudi, da se v obilnejšem številu nročite na delavsko glasilo »Našo Moč«. Ta krščansko-socialni list pa ne priporočam samo dekletom, marveč tudi možem in mladeničem, ki delajo v mestu po raznih tovarnah in drugod. »Naša Moč« je edino slovensko katoliško delavsko glasilo, in koliko naročnikov ia med Vami? No, dasi nismo v socialnem oziru še nič organizirane, vendar dobivamo tedensko nad trideset iztisov tega lista. Kaj pa Vi? Ali morda podpirate le »Rdeči Prapor« in drugo liberalno brezversko časopisje? Proč ž njim! Vsakega novca je škoda za te umazane cunje in naročajte se na »Našo Moč«, podpirajte drugo katoliško časopisje, potem šele bomo mogli z »združenimi močmi« delati z Bogom za narod.

Iz Medvod. V opomin gospodu ravnatelju. Kakor je že enkrat pisala »Naša Moč« zaradi nepravilnosti, kadar pride umazana voda. Ker teh nedostatkov g. ravnatelj ne mora odpraviti, bomo pisali o njih bolj natančno. V poredeljek, dne 27. avgusta, je zopet prišla nekoliko umazana voda, na kar smo tovarno zaprli ob 11. uri dopoldne, takoj nato je ravnatelj odločil, da naj gredo delavci domov. Menda zopet misli, da imamo krompir za kopati. Kar pa gotovo tudi ni prav, je, da moramo ob nedeljah, namesto, da bi šli k službi božji, se mučiti po raznih vodnih kanalih pod turbinami, po šmiru in blatu. Ob delavnikih bodimo pa lepo doma. G. ravnatelj! Ali bi se ne moglo tako urediti, da bi kanale lepo popravljali ob delavnikih? Drugi bi zopet lahko popravljali stroje, da bi ne prišlo vse na Gospodov dan. Ob nedeljah se največkrat muči človek celo dan in potem še celo noč, to je štiriindvajset ur skupaj. V ponedeljek bodi pa lepo doma. V ponedeljek zvečer je bilo tudi tako. Ko pride nočno delavstvo na delo, je bila voda popolnoma dobra, da se prične z delom. Toda kaj stori ravnatelj? Odloči namreč, da naj gre zopet vse delavstvo domov, tovarna naj pa lepo pri miru stoji do drugega dne. Zaradi tega bomo delavci vprašali pri glavnem ravnateljstvu, bodemo videli, kaj bode ono reklo. Ali jim je vseeno, če so tovarne v teku ali če stojé. Toraj g. ravnatelj, pozor! Pri prvi priliki bomo storili v tem oziru potrebne korake. Imamo pa še več drugih stvari na srcu, kar nam nikakor ne more biti prav. G. ravnatelj, ali res mislite, da nismo več tisti delavci, kot smo bili lansko leto? Zato nikari ne begajte in jezite delavstva, da ne bode končno prisiljeno prijeti za najskrajnejše orožje. Torej še enkrat pozor pred temi nedostatki!

S Save. Še nekaj pojasnila glede bratovske skladnice. Tisti zanimivi dopis, ki je bil natančen v 17. številki »Napreja«, na katerega smo morali čakati celih 14 dni, me je iznenadil samo toliko, da sem v obeh številkah »Napreja« zapazil in spoznal dolgovezno klobaso, iz katere se dá sklepati, da g. Kristan hodi poslušat in lovit besede svojih rdečih backov, da jih potem v Ljubljani v svoji rdeči kovačnici prekuje in po svoje zavije, kakor njemu in njegovim paše. To mi potrjuje nekdo s tem, ko mi grozi, da me bo ovadil po časopisih o neki stvari, ki mu je popolnoma neznan, kajti ta uboga reva niti številke ne pozna. Odločno pa izjavim, da ni moj namen pretekati se z ljudmi, ki sploh ne vejo, kaj delajo in kaj zahtevajo. Kajti jaz sem vedno tega prepričan, da ako se delavci med seboj lasajo in eden drugemu polena pod noge mečejo, se nam delodajavci in kapitalisti prijazno smejejo in zadovoljno roke manejo, kajti le takrat spravljajo pšenico v svoje žitnice. Zato pa odločno tukaj izjavljam, da nisem še nikdar in tudi nikdar ne bom brez potrebe nobenega delavca napadal, zato pa o Ogrisovi izjavi glede gradbe delavskih stanovanj nisem le molčal, da še celo zagovarjal, to mi mora marsikdo priznati celo

izmed socialnih demokratov. Saj so me kaj pogosto popraševali o tej zadevi in pritem stiskali pesti in se jezili, da, celo nezaupnico obetali svojemu sodrugu Ogrisu. Sedaj pa, ko ste začeli nesramno lagati in napadati naju z Brtoncelnom, vam pa odločno povem, da vam ne ostanem prav ničesar dolžan. Zato pa klobasa v 17. številki »Napreja«, ki se je zdela g. Kristanu predolgovezna, je bila še prekratka, kajti vseh oslarij niti obsegla ni. V številki 17. se mi očita, da vedno vpijem: izprememba pravil bi bila dobra; res je to, še danes povdarjam, pri tem se pa tudi dobro zavedam, da se to more izpeljati le pri polni aktivni bilanci, zato sem pa tudi še danes odločno zoper to, da bi se gradila hiša za delavska stanovanja in za to porabil denar iz bratovske blagajne, kakor je bil sodrug Ogris za to hitro pripravljen. To mora priznati tudi g. Pongratz, to mora priznati, ako noče lagati, tudi sodrug Šlibar z Javornika, kar mi je Šlabar sam povedal, ko sva govorila na cesti pred Vodičarjevo gostilno, da je bil telefonično poklican v pisarno, da bi se izjavil o tej zadevi, ker mu je bila pa vsa zadeva popolnoma nejasna, pa sam ni maral govoriti o tem, se mu je pa reklo, da Krivec in Brtoncel sta naravnost nasprotna, Ogris pa da je potrdil in to je bilo nekako pred tremi meseci, ko nas je poklical namestnik g. Pongrac k privatnemu pogovoru o tej zadevi, nam je razgrnil načrt in ga v tako svetlo luč postavil, da so se Ogrisu takoj začele sline cediti po lepem stanovanju, da je takoj na vse drugo pozabil in mislil samo na sebe, da bo ja gotovo on kot član načelstva prvi dobil lepo, udobno stanovanje, ki jih je g. Pongraz jako lepo opisal in s tem Ogrisa tako očaral, da je bil takoj pripravljen glasovati in vreči v kapitalistiško žrelo najmanj sto tisoč kron, delavskih žuljev, ki bi jih delavci nikdar več ne videli. Res je, da je proračun napravljen le za 70 tisoč kron, ali gospodje, ki bi brez dvoma vso stvar prevzeli, bi že poskrbeli, da bi proračun razširili, ne pa skrčili. Kajti smelo si upam trditi, da se ne gre za to, da bi delavci dobili res dobra in zdrava stanovanja. Gre se za to, da se izprazni blagajna bratovske skladnice. Sedaj, delavci, pa sodite, kdo ima smrdeti po gnojnici? Tisti, ki odločno varuje denar, ki je skupna last delavcev, ali tisti, ki ga hoče razbrskati tako, da bi koristil le nekaterim, največ pa kapitalistu. Torej sodrug Ogris je jasno pokazal, koliko mu je mar za zvišanje penzije. Seveda najprvo sprazniti blagajno, potem pa staviti predlog za izboljšanje penzija in s tem nametati delavcem peska v oči. Seveda je vprašanje, če se bodo pustili še naprej farbat. Nadalje se mi očita, da žajfjam črnega bika. No, jaz vas le vprašam, kakšnega bika pa vi žajfate? V 18. številki »Napreja« najbrž rdečega, s tem ko Ogrisa hvalite na vse strani. Pravite, da je pribito, da se vedno poteguje za zboljšanje razmer na Šavi, to žalibog, da je ravno nasprotno. Pribito je le, da bi bil rad prikrajšal skupni delavski kapital najmanj za sto tisoč kron, torej zares lepo izboljšanje! Potem se pa še drznete pisati, da Ogris ni bil nikdar pripravljen glasovati za kaj delavcem nasprotnega. Pravite, da se previzija lahko razdeli, seveda po Ogrisovem načrtu pri prazni blagajni. Pravite, da je žalostno, da jaz in moji tovariši tako malo poznamo pravila bratovske skladnice. No, ne rečem, da bi bili res Bog vé kako poučeni o tej zadevi, in o tem ste že vi sami jamrali, da se ne spoznate, vendar nam se pa vsaj toliko zdi, da iz polne blagajne se dá več doseči, kakor pa iz prazne. No, seveda za nameček bi pa še zahtevali, da bi se z vami bojeval zoper dr. Šusteršiča in njegove tovariše. Ne vem, če res mislite, da sem tako zabit, da ne vem, da se gre pri vas le za dijete socialno-demokratičnih poslancev, ne pa za resno parlamentarno delo. Kar se pa tiče obstrukcije, pa odločno izjavljam, da stojimo jaz in moji tovariši na ravno istem stališču, kakor voditelj g. dr. Šusteršič in ga bomo tudi kot krščansko-socialni delavci pri tem krepko podpirali po svojih močeh z narodnega in gospodarskega stališča. Res je, da gospodarstvo pri tem trpi, ali narod pa zahteva tudi svoje pravice. Dobro vem, da se zlato v ognju čisti, ravno tako tudi slovenski narod iz hudih bojev, v katerih ga vodi spretna roka, pride zdrav in čist, pa tudi gospodarsko dobro utrjen. Tako, dragi rdeči bratci, taka je moja krščansko-socialna pot, na kateri vztrajam ob strani dr. Šusteršiča, če vi od jeze ali žalosti popokate. Ti, tovariš Strugar, pa le na dan s stvarjo, samo to se pazi, da socialnim demokratom ne bo največ škodovalo. Kajti to ti povem, ako se stvar zmeša, bo v vašem rdečem taboru najbolj smrdelo. Kako in kaj, o tem pa še znamo govoriti. Za enkrat je pa še moja stvar. Ivan Krivec, član načelstva bratovske skladnice.

Okno v svet.

Deželni zbor kranjski je imel v torek sejo. Na dnevnem redu je bilo več zelo koristnih predmetov. Toda, ker niso bila poročila odsekov tiskana, je zahteval dr. Tavčar, da se ne razpravlja o natančnem dnevnem redu. V razpravo sta prišla dva predloga: 1. poslanca Lenarčiča, da se zahteva konstituiranje dež. železničnega sveta, in drugi poslanca Lavrenčiča za železnico Kanik-Polzela. V štajerskem deželnem zboru je še vedno razburjenje. Znamenito je, da je poslanec Roškar zahteval ločitev dežele. Nemce je pri tem oblila mrzla polt. V eni zadnjih sej se je soc. demokrat Resel spravil nad dr. Šusteršiča, češ, da je provzročitelj obstrukcije v drž. zboru. Poslanci »Kmečke zveze« so ga krepko zavrnil. Deželni zbor češki pa ne more priti do dela. Vzrok: nemška zagrizenost.

Pozor kmetovalci! 10 zapovedi za zdravje na papirju lepo tiskane, se pošljejo popolnoma zastonj in poštine prosto, torej brez vsakih stroškov vsakomur, kdor piše ponje. Dobe se pri lekarnarju *Trnkoczy, Ljubljana*. Tudi naš list priporoča, da naj ima vsaka hiša te zapovedi, ker so jako lepe in poučljive za zdravje. Zato pozor! Glej inserat v voznem redu.

Teodor Korn, pokrivaec streh in klepar ter vpeljavec vodovodov, Ljubljana, Slomškove ulice 3 in 10 se priporoča v obila naročila. Natančneje glej inserat v voznem redu.

Priporočamo našim rodbinam
KOLINSKO CIKORIJO.

A. Lukič

Slovenska

konfekcijska trgovina
za gospode, dame, dečke in deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

A. Žibert

Ljubljana, Prešernove ulice
priporoča

svojo veliko zalogo čevljev
domačega izdelka.

SL. OBČINSTVU SE VLJUDNO PRIPOROČA

SPECERIJSKA TRGOVINA

IVANA TONICH

TRŽAŠKA CESTA ŠT. 4.

Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič
Ljubljana, Glavni trg 5.

Največja in najlepša zaloga
konfekcije za gospode in
dečke kakor tudi vedno zad-
nje novosti za dame in de-
klice. — — Cene jako nizke.

Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg št. 10
priporoča svojo
trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga.
Solidno blago. Zmerne cene.

Velika zaloga. Nizke cene!

Radi velike zaloge znatno znižane cene!!!
Ugodna prilika za nakup vezenin,
pričetih in izvršenih žen. ročnih del, idrijskih
čipk, vstavkov, svile, volne, bombaža itd.
Velika izbira drobnega in modnega blaga:
rokavic, nogavic, ovratnikov, kravat itd.
Predtisk in vezenje monogramov ter drugih risb.
Primerna darila za godove in druge prilike.
Priporoča se velespoštovanjem
F. Meršol, Ljubljana, Mestni trg šte. 18.

Velika zaloga. Nizke cene!

Zastonj torej brezplačno
dobi vsak človek
v lekarni **Trnkóczy** zraven
rotovža, lepo tiskano deset
zapovedi za zdravje.
Tudi po pošti se brezplačno
razpošiljajo.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
Miklošičeva cesta šte. 8, pritličje
Iasna glavica K 354.645-15
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure
zjutraj do 1. ure popoldne, ter jih obrestuje po
4 1/2 %
brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik
od vsacih vloženih 100 K čistih 4 K 50 v na leto.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne
da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po
pošti so poštno-hranilne položnice na razpolago.

Fotografski umetni zavod
Avg. Berthold
Ljubljana, Sodnijske ulice št. 15.

Izvrševanje vseh v fotografsko
stroko spadajočih naročil, kakor
povečevanje, reproduciranje, foto-
grafiranje tehničnih predmetov,
interierjev itd.
Vsa dela se izvršujejo točno tudi v
največji množini.

Kdor hoče varno, mirno in hitro v

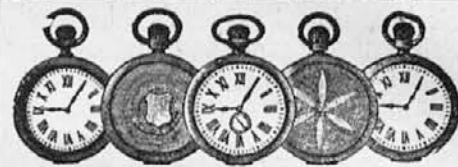
AMERIKO
potovati, naj se obrne na od visoke c. kr. de-
želne vlade potrjenega glavnega zastopnika
Fr. Seunig, Ljubljana
Kolodvorske ulice šte. 28.

Odprava potnikov samo z najnovejšimi parniki **veilkant**:
Kaiserin Auguste Viktoria nosi 25.000 ton
Amerika 24.000 .
President Lincoln 20.000 .
President Grant 20.000 .

Vožnja **Ljubljana-Hamburg** traja z na novo uvedenimi
direktnimi voznimi kartami, brez vsake menjave, okroglo
samo 1 1/2 dneva ter ima potnik pravico porabe brzovlakov
po celi črti od avstrijske meje (Eger) naprej.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9
priporočata
svojo največjo zalogo zgotov-
ljenih oblek za gospode,
dečke in otroke in
novosti v
konfekciji za dame.

Ustanov-
ljeno leta
1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
prej g. Jos. Černe.
Podružnica Resljeva cesta št. 2
prej g. Jos. Černe.
Jurčičev trg šte. 3, pri železnem mostu
priporoča svojo bogato zalogo
zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih
ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov
Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam svojo iz-
redno veliko **zalogo furnitur**. — Glavno zas-
topstvo za Kranjsko **zaloga strun za nihalne ure**
v vseh dolžinah in debelostih.
Slovenske plošče za gramofone, kakor tudi gramofone in igre.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini:

Janko Češnik
(pri Češniku)

Stritarjeve ulice LJUBLJANA Lingarjeve ulice
v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in
moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 reg. zadruga z om. por. Kongresni trg št. 19
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do
12. ure po 4 3/4 %, to je: daje za 200 kron 9 kron
50 vinarjev na leto.
Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot
gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje
prekinilo.
Rentni davek plača hranilnica sama. Najsigurnjša prilika za štedenje.
Kanonik A. Kalan l. r., Kanonik A. Sušnik l. r.,
predsednik. podpredsednik.

Pivovarna J. PERLES
Ljubljana, Prešernove ulice 7, Ljubljana
priporoča
izvrstno marčno pivo v sodčkih in
steklenicah.

Najstarejša svečarska tvrdka. — Ustan. pred 100 leti.

FR. ŠUPEVC

priporoča veleč. duhovščini ter slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije.
voščene zvitke, izborni méd-pltanec
koti se dobiva v steklenicah, skatljah in skafih v poljubni
velikosti ter poceni. — Za obila naročila se toplo priporoča
in zagotavlja točno in pošteno postreči.
Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 7. Perlesova hiša.

Prva slovenska modna trgovina

Engelbert Skušek

Ljubljana, Mestni trg št. 19
se najtopleje priporoča.
Blago in cene brez konkurence.

Na drobno! **A. Šarabon** Na debelo!

Glavna trgovina: Zaloška cesta 1 **Ljubljana** Filijalka: Martinova cesta 24

Velika zaloga špecerijskega blaga, žganja, moke in deželnih pridelkov.
Novourejena pražarna za kavo z električnim obratom.
Vsak dan sveže žgana kava.

Glavna zaloga rudninske vode.